

prof. dr hab. Inga Lewandowska
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna: wokalistyka
Wydział Jazzu PWSZ w Nysie

Wrocław, 08.03.2021

RECENZJA
dorobku artystycznego i dydaktycznego,
rozprawy doktorskiej oraz dzieła artystycznego
mgr Anny Michałowskiej-Kotyni

Zlecniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

Dotyczy

Uchwały nr 08/2019 Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Gdańsku z dnia 25 marca 2019 roku, powołującej mnie do pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej – wokalistyka Pani mgr Annie Michałowskiej-Kotyni.

Do pisma nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Gdańsku, informującego o wyznaczeniu mnie na recenzenta pracy doktorskiej pt. *Metody śpiewu stosowane we współczesnej muzyce jazzowej i rozrywkowej oraz ich rola w interpretacji wybranych utworów słowno-muzycznych* oraz do oceny osiągnięć Pani mgr Anny Michałowskiej-Kotyni, została dołączona pełna dokumentacja Doktorantki.

Podstawowe dane o Doktorantce

Anna Michałowska-Kotynia jest absolwentką Wydziału Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, na której to Uczelni w roku 2014 uzyskała tytuł magistra sztuki w specjalności wokalistyka jazzowa.

Swoją edukację muzyczną rozpoczęła tuż po ukończeniu szkoły średniej, wybierając kierunek Jazz i Muzyka Estradowa Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W roku 2005 uzyskała tytuł licencjata w klasie wokalistyki jazzowej. Studia kontynuowała na Akademii Muzycznej w Katowicach w latach 2013-2014.

Doktorantka może pochwalić się bogatym dorobkiem artystycznym. Począwszy od roku 2007 aktywnie udziela się na scenach muzycznych, co pozwala jej wykazać się wieloma dokonaniem na tym polu. Początkowo działalność koncertowa Anny Michałowskiej-Kotyni wiązała się przede wszystkim z miastem rodzinnym Wokalistki – Lublinem.

W roku 2013 zaproszona została przez wybitnego pianistę – Włodzimierza Pawlika – do wzięcia udziału w spektaklu pt. *Wieczorem*. Uczestnicząc w tym projekcie miała okazję występować ze wspaniałymi muzykami, m.in. Dorotą Miśkiewicz i Kubą Badachem. Owocem tego przedsięwzięcia stało się również nagranie płyty CD pod tym samym tytułem, na której Anna Michałowska-Kotynia zaśpiewała dwie piosenki: *Po kąpieli* oraz *Modlitwa Żalobna*.

W roku 2014 zaproszona została przez kontrabasistę Mariusza Bogdanowicza do wzięcia udziału w nagraniu albumu złożonego z autorskich piosenek artysty. W jej interpretacji zarejestrowane zostały piosenki: *Miłość nam piosenkę gra* do słów Wojciecha Młynarskiego oraz *Polskie Pomarańcze* do słów Jana Wołka. Premiera płyty miała miejsce w roku 2016.

4 czerwca 2017 roku, nakładem wydawnictwa SJRecords ukazał się autorski album Doktorantki zatytułowany *Snów Pejzaże*.

Działalność dydaktyczną mgr Anna Michałowska-Kotynia rozpoczęła w roku 2009, obejmując stanowisko nauczyciela śpiewu w Lubelskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej II stopnia w Lublinie. Klasę wokalistyki prowadziła tamże do roku 2017.

W roku 2014 zatrudniona została przez swój rodzimy Wydział Artystyczny Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie prowadzi zajęcia wokalne.

Od roku 2017 pracuje również w Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Tadeusza Szeligowskiego w Lublinie, prowadząc swoją autorską klasę wokalną na nowo powstałym Wydziale Jazzu.

O jej znaczącym wkładzie w edukację młodych wokalistów świadczą liczne nagrody oraz wyróżnienia konkursowe podopiecznych Anny Michałowskiej-Kotyni.

W dorobku dydaktycznym Doktorantki zawiera się również prowadzenie zajęć wokalnych podczas III Międzynarodowych Warsztatów Jazzowych w Lublinie (2005), Warsztatów Wokalnych w Szkole Muzycznej w Lublinie (2014) i Warsztatów dydaktycznych dla instruktorów śpiewu (2017).

Wielokrotnie brała udział w organizacji oraz sprawowała opiekę artystyczną nad koncertami akademickimi UMCS w Lublinie.

Poza działalnością artystyczną i dydaktyczną brała udział w obradach jury konkursów oraz festiwali wokalnych.

Ocena pracy doktorskiej oraz dołączonego dzieła artystycznego

Nadany przez mgr Annę Michałowską -Kotynię tytuł *Metody śpiewu stosowane we współczesnej muzyce jazzowej i rozrywkowej oraz ich rola w interpretacji wybranych utworów słowno-muzycznych* zapowiada cel pracy oraz zakres badań Autorki.

Do opisu dołączone zostało Dzieło w formie płyty CD zawierające zapis audio recitalu Doktorantki. Koncert odbył się 20 maja 2020 roku.

Wśród nagranych utworów znalazły się:

1. Snów Pejzaże

muzyka – Jakub Kotynia, słowa – Andrzej Namiota

2. Pomimo Wszystko

muzyka i słowa – Jakub Kotynia

3. Gdybyś Odejść Miał

muzyka – Jakub Kotynia, słowa – Andrzej Namiota

4. Bezimienni

muzyka – Jakub Kotynia, słowa – Mariusz Migalka

5. **Obrazek z Miasta II**

muzyka – Jakub Kotynia, słowa – Andrzej Namiota

6. **Mów Do Mnie**

muzyka – Anna Michałowska / Jakub Kotynia, słowa – Mariusz Migalka

7. **Deszcze Ocalenia**

muzyka – Anna Michałowska / Jakub Kotynia, słowa – Andrzej Namiota

8. **Amelia**

muzyka – Jakub Kotynia, słowa – Agata Różycka

Obok Anny Michałowskiej-Kotyni występującej w roli wokalistki, skład zespołu o nazwie „T(h)ree” stanowią:

Michał Iwanek – instrument klawiszowy i programowanie oraz

Maciej Dziedzic – perkusja, cajon.

Na program recitalu składają się utwory wokально-instrumentalne skomponowane przez Annę Michałowską-Kotynię oraz Jakuba Kotynię do słów Andrzeja Namioty, Mariusza Migalki i Agaty Różyckiej. Cały koncert wykonany jest przez trzyosobowy zespół: głos, instrument klawiszowy oraz perkusję. Brzmienie poszczególnych utworów wzbogacone jest zaprogramowanymi komputerowo partiami basu, gitary, smyczków i brzmień syntetycznych.

Anna Michałowska-Kotynia recital rozpoczęła piosenką pt. *Snów Pejzaże*. Temat charakteryzuje się ciekawą polimetryczną konstrukcją. Pomimo zmian metrum, co mogłoby wprowadzić chaos rytmiczny, zaśpiewane frazy brzmią płynnie i spokojnie. Wokalistce towarzyszą pojedyncze, zaznaczające zmiany harmoniczne akordy pianisty i subtelnie podkreślający rytm instrument perkusyjny. W dalszej części tematu do dotychczasowego instrumentarium dołącza zaprogramowana wcześniej komputerowo linia basu, wprowadzając ósemkową, żywą i współgrającą z perkusją rytmikę. Płynne frazowanie wokalistki kontrastuje z gęstą rytmiką sekcji rytmicznej, scalając brzmienie całości zespołu. W refrenie perkusista zmienia brzmienie na pełniejsze, fortepian natomiast odchodzi od pojedynczo kładzionych akordów i realizuje swoją partię w sposób klasycznie akompaniujący, zgodnie ze stylistyką

utworu. Po zaprezentowaniu słów piosenki pojawia się wokalne solo nawiązujące sposobem frazowania do specyfiki tematu. W tle następującej po nim improwizacji pianisty słyszemy zaprogramowane komputerowo brzmienie zespołu smyczków. Wokalistce w niektórych fragmentach utworu towarzyszą dograne chórki.

Pomimo Wszystko – zwrotka piosenki realizowana jest przez wokalistkę na tle żywej ósemkowej struktury sekcji rytmicznej. Szczególnie ruchliwa jest tu partia zaprogramowanego komputerowo basu, dla której ramy tworzy perkusja. Refren wprowadza zmiany, brzmiąc w sposób wyraźnie kontrastujący do części poprzedniej. Spokojnie płynące, nastrojowo i delikatnie grane akordy wspierają wokalistkę w interpretacji nasączonych głębokimi emocjami słów. Dynamikę dalszej części piosenki nabudowują stanowiące kontrapunkt dla głównej melodii chórki, co pozwala wokalistce na wykorzystanie pełniejszego brzmienia głosu i bogatszej emocjonalnie interpretacji.

Kolejna piosenka nosi tytuł *Gdybyś Odejść Miał*. To piękna, nastrojowa ballada, rozpoczęta przez wokalistkę w duecie z pianistą ad libitum. Po chwili pojawia się sprecyzowane metrum, a wraz z nim akompaniament pełnej sekcji rytmicznej. Ciekawą rytmicznie konstrukcją charakteryzują się frazy melodii budujące refren piosenki. Tak, jak i w innych utworach – pomimo nietypowej rytmiki, a za sprawą płynnego, dojrzałego muzycznie frazowania solistki, po raz kolejny uzyskany został naturalny w odbiorze, spójny z treścią tekstu piosenki przekaz. Utwór kończy wokaliza zaśpiewana w duecie z pianistą.

Bezimienni – jeden z dwóch utworów poddanych analizie przez Doktorantkę w rozdziale piątym pracy. Kompozycja o ciekawej konstrukcji harmoniczej. Metrum jest stale parzyste, choć często zmienia się. Melodia, wsparta harmonicznymi chórkami, realizowana jest przez wokalistkę płynnie, nie dając odczucia przesuwających się w akompaniamentcie ciężarów rytmicznych.

Obrazek z Miasta II – przestrzennie, elektronicznie brzmiący wstęp wprowadza słuchacza w niemalże magiczną aurę. Pojawienie się ostinatowej linii basu w metrum 7/4 stanowi kontynuację tajemniczego nastroju. Na tym tle wokalistka śpiewa piękną melodię współgrającą z tekstem w sposób niezwykle poetycki opisującym miasto nocą. Po

przedstawieniu drugiej zwrotki pojawia się część wprowadzająca kontrast. Zmienia się brzmienie zespołu i harmonia. Znika bas i rytmiczna perkusja, pozostaje wokalistka i akompaniujący jej pianista realizujący przestrzennie rozłożone akordy. Następnie powraca basowe ostinato, początkowe metrum i forma zwrotki z początku utworu, na której rozbrzmiewa improwizowana wokaliza. Po niej pojawia się kontynuacja interpretacji tekstu. Struktura i charakter tej kompozycji pozwalają Wokalistce na niezwykle twórczą i swobodną, wręcz improwizowaną interpretację.

Piosenkę *Mów Do Mnie* Anna Michałowska-Kotynia śpiewa niemalże całą w duecie z pianistą. W niektórych fragmentach towarzyszy im grający na cajonie Maciej Dziedzic. Subtelny, wręcz intymny przekaz słów Mariusza Migalki odnalazł swoje pełne znaczenie w niezwykle delikatnej i emocjonalnie głębokiej interpretacji Anny Michałowskiej-Kotyni. Piękna piosenka, piękne wykonanie.

Deszcze Ocalenia – kompozycja bardziej dynamiczna od poprzedniej, choć charakter tekstu sprzyja kontynuacji poetyckiego nastroju.

Dzieło kończy piosenka pt. *Amelia* zaśpiewana przez Annę Michałowską-Kotynię w języku angielskim. To drugi z utworów szczegółowo analizowanych przez Doktorantkę w piątym rozdziale pracy. Pełne miłości słowa kierowane do córki zaśpiewane zostały przez wokalistkę w sposób wypełniony żywymi emocjami i głębokimi, matczynymi uczuciami. *Amelia* to ciekawa pod względem harmonicznym i melodycznym kompozycja, tu zinterpretowana w autentyczny i spójny z przekazem autora słów sposób.

Wprowadzeniem do wokalnych interpretacji autorskich piosenek stanowiących Dzieło mgr Anny Michałowskiej-Kotyni stała się praca doktorska pt. *Metody śpiewu stosowane we współczesnej muzyce jazzowej i rozrywkowej oraz ich rola w interpretacji wybranych utworów słowno-muzycznych*.

Autorka rozpoczyna opis Dzieła wstępem, z którego dowiadujemy się, jak ważna jest dla wokalisty świadomość budowy instrumentu, jakim został obdarowany przez naturę, umiejętność prawidłowego wydobywania z niego dźwięku oraz przekształcanie go we

właściwy sposób w przedłużający mowę śpiew. Doktorantka podkreśla również rolę technik i metod pracy w kształtowaniu indywidualnego brzmienia głosu oraz znaczenie doboru odpowiednich z nich dla wybranej przez wokalistę stylistyki muzycznej. Anna Michałowska-Kotynia podkreśla jednak, że „...to nie technika w śpiewie powinna być celem i stanowić najważniejszy wymiar pracy nad głosem.” Chwilę później odnajdujemy zdanie, które w mojej opinii świadczy o dojrzałości artystycznej Autorki i prognozuje głębokie zaangażowanie Doktorantki w kształtowanie młodych wokalistów posługujących się głosem, jako instrumentem muzycznym: „To, co powinno stanowić cel (śpiewu), to treść wyrażona poprzez emocje i własną ekspresję. Treść i sposób, w jaki zostanie wyrażona, jest wypadkową doświadczeń, wiedzy, znajomości zasad muzyki, historii muzyki, umiejętności odnalezienia się w czasie, w muzyce i w danym stylu, a wszystko to powinno być oparte na własnych wyborach artystycznych.”

Rozdział pierwszy pracy Autorka rozpoczyna przedstawieniem głosu ludzkiego w roli narzędzia wręcz uzdrawiającego: „...śpiew pobudza wzrost komórek mózgowych, reguluje rytm serca, odpręża...”. Aby jednak móc wykorzystać głos do tworzenia muzyki należy skoordynować go ze słuchem poprzez proces umuzykalniania.

Ciekawym jest spostrzeżenie Autorki, iż głos to instrument znajdujący się wewnątrz człowieka, nie można go „zobaczyć czy dotknąć”. Jest „łącznikiem między światem wewnętrznym a zewnętrznym”. Może właśnie dlatego jest najwierniejszym i najpełniejszym odzwierciedleniem emocji oraz nasączonego nimi przekazu operującego nim artysty? W kolejnych akapitach znajdujemy szczegółowy opis budowy narządu głosu. Autorka, po zwróceniu uwagi na znaczenie ogólnej postawy ciała wokalisty, naświetla mechanizm rodzenia się w nim określonych dźwięków. Jako podstawowy element biorący udział w śpiewie czy mowie przedstawia oddech. Następnie opisuje narząd, w którym głos ma swoje źródło, czyli krtań, aby w dalszej części skupić się na aparacie rezonacyjnym wzmacniającym i budującym brzmienie i w końcu przedstawić rolę narządów kształtujących artykulację wokalisty.

W rozdziale drugim Anna Michałowska-Kotynia przedstawia metody stosowane w pracy nad głosem we współczesnej muzyce rozrywkowej i jazzowej. Doktorantka wspomina we wstępie rozdziału o tym, że sposób pracy nad głosem powinien być spójny z tym, co jego

właściciel chciałby wyrazić. Obok nauki prawidłowego technicznie śpiewania pedagog powinien pomóc początkującemu wokaliście odnaleźć i wydostać z siebie to, co jest *jego prawdą*. Wspierać ucznia w odkrywaniu swoich indywidualnych walorów, ale też pomóc w odnalezieniu i oswojeniu jego emocjonalnych blokad.

Jako pomocne w pracy nad głosem współczesnego wokalisty rozrywkowego lub jazzowego Autorka wymienia pięć metod. Wśród nich, jako pierwszą wymienia sięgającą XVI wieku *Bel Canto*. Ta klasyczna metoda pomimo, że od setek lat służyła wokalistyce klasycznej, odnajduje swoich zwolenników również w świecie muzyki estradowej tworzonej współcześnie. Kolejną metodą wybraną przez Doktorantkę jest *Belting*. Jako trzecia opisana została metoda *Speech Level Singing*. Wywodzi się z klasycznego *Bel Canto*, jednak pozwala używać głosu w sposób znacznie lżejszy, delikatniejszy. Następnie pojawia się tzw. *Mix*, metoda określana jako współczesne *Bel Canto*. Jako ostatnią Doktorantka przedstawia metodę *Complete Vocal Technique*. W dalszej części tego rozdziału Anna Michałowska-Kotynia dokonuje porównania przedstawionych wcześniej metod, skupiając się na przeniesieniu ich założeń na zachowanie zdrowej kondycji głosu podczas śpiewania.

W kolejnym, trzecim rozdziale, Autorka pracy przypisuje różne metody kształcenia i używania głosu konkretnym stylom muzyki rozrywkowej. Opisuje charakterystykę wokalistyki typowej dla muzyki: *Pop*, *Rock*, *Soul* i *Gospel*, następnie *Bluesa*, *Jazzu* oraz *Bossa Novy*.

Rozdział czwarty Doktorantka poświęca elementom ogólnomuzycznym oraz literackim mającym wpływ na interpretację utworu słowno-muzycznego. W kolejnych podrozdziałach omówione zostały: rytm i frazowanie kształtujące muzyczne wypowiedzi i rozmieszczenie ich w przestrzeni czasu; harmonia - jako struktura brzmieniowa stanowiąca podłoże dla linearnie prowadzonej przez głos melodii; interpretacja tekstu – jako szczególnie ważny element budowania emocjonalnej i mentalnej komunikacji ze słuchaczem; oraz ekspresja i estetyka wykonywanego przez wokalistę utworu.

Sprawozdanie z realizacji artystycznego Dzieła znajdujemy w piątym rozdziale pracy. Anna Michałowska-Kotynia zamieściła w nim szczegółową analizę zagadnień wykonawczych i interpretacyjnych dwóch wybranych z programu Dzieła utworów.

W pracy doktorskiej Anny Michałowskiej-Kotyni znalazł się rozdział dodatkowy, zawierający wywiad Autorki z dr Anną Gadt. Treść rozmowy nawiązuje do tematu pracy.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Anny Michałowskiej-Kotyni poświęcona została tematyce przedstawiającej metody pracy nad kształtowaniem indywidualnego brzmienia głosu oraz znaczenie doboru odpowiednich z nich dla wybranej przez wokalistę stylistyki muzycznej. Do pracy dołączone zostało Dzieło w postaci płyty audio zawierającej recital wokalny Doktorantki.

Biorąc pod uwagę walory wokalne oraz wieloletnią działalność artystyczną i pedagogiczną Kandydatki stwierdzam, że osiągnięcia twórcze, artystyczne oraz pedagogiczne mgr Anny Michałowskiej-Kotyni spełniają wymogi ustawy. Osiągnięcia dorobku Kandydatki przyjmuję, akceptuję i popieram Jej wniosek o przyznanie Jej stopnia doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: wokalistyka.

prof. dr hab. Inga Lewandowska

